

PROGRAM FORUM

2.09.2014 – Powitalny posiłek dla przyjeżdżających tego dnia

17:00 – 21:00 Restauracja w SOLPARK KLESZCZÓW - Park Zdrowia i Rozrywki, 97-410 Kleszczów, ul. Sportowa 8

3.09.2014 – OBRADY, SOLPARK KLESZCZÓW - Park Zdrowia i Rozrywki

9:30 – 9:45 Oficjalne rozpoczęcie i powitanie gości
Sławomir Chojnowski – Wójt Gminy Kleszczów

Sesja 1: WPROWADZENIE DO TEMATYKI III FORUM

prowadzący: Dr hab. inż. Marek Cała, prof. nadzw.

9:45 – 10:45 **Dr hab. inż. Marek Cała, prof. nadzw.** – Prodziekan ds. Nauki, Finansów i Rozwoju, WGiG AGH w Krakowie
Wprowadzenie do tematyki III Forum.

Dipl. Ing. Klaus Zschiedrich – LMBV

Aktualne priorytety Spółki LMBV w ramach rekultywacji wschodnioniemieckich kopalń odkrywkowych węgla brunatnego.

Thomas Zenker – Burmistrz Großräschen

Rewitalizacja i użytkowanie krajobrazu pogórniczego na przykładzie jeziora poeksploatacyjnego Großräschener – z perspektywy rozwoju miasta Großräschen.

Sławomir Chojnowski – Wójt Gminy Kleszczów

Gmina Kleszczów – inwestowanie w przyszłość.

Dyskusja

10:45 – 11:00 Przerwa kawowa

Sesja 2: REKULTYWACJA WODNA I GEOTECHNIKA

prowadzący: Dr Friedrich von Bismarck

Dipl. Ing. Kathy Sommer – LMBV

Tworzenie bezpieczeństwa geotechnicznego na zwałowiskach metodą mikrowybuchów i zagęszczania wibracyjnego z dociskiem.

Dr hab. inż. Marek Cała, prof. nadzw. – AGH w Krakowie

Analiza zjawisk towarzyszących prowadzeniu prac rekultywacyjnych w technologii mikrowybuchów na skarpie zachodniej wyrobiska Piaseczno.

Mgr inż. Barbara Organiściak, mgr Leopold Czarnecki – PGE GiEK S.A.
Oddział KWB Bełchatów

Rekultywacja wyrobiska końcowego zakładu górniczego KWB Bełchatów, Pole Bełchatów: problemy i zagrożenia związane z wodną rekultywacją głębokiego wyrobiska.

Dipl. Geol. Rolf Schlottmann – LMBV

Ochrona przeciwpowodziowa i zalewanie zbiorników powyrobiskowych na przykładzie jeziora Zwenkauer See.

Dipl. Forst. Jörg Schelnsched – LMBV

Życie biologiczne jezior pogórnich.

Dr. Friedrich-Carl Benthau – LMBV, **Wolf Dieter Hartung** – GVV

Zmniejszenie zasolenia rzek Wipper, Unstrut i Saale [Soława], wywołanego przez wody przesiąkowe ze składowisk górniczych.

mgr Maciej Czyżewski – AMARON sp. z o.o.

Innowacyjne technologie dla monitorowania procesów rekultywacji.

Dyskusja

13:00 – 14:00 Obiad

14:00 – 15:30 **Sesja 3: REKULTYWACJA I REWITALIZACJA – ASPEKTY FORMALNO-PRAWNE, KONCEPCJE**

prowadzący: prof. dr hab. inż. arch. Krzysztof Lenartowicz

Dr inż. Krzysztof Polak – AGH w Krakowie

Rozliczenie wodnej rekultywacji wyrobisk odkrywkowych w Polsce – aspekty formalno-prawne, w tym podatki od nieruchomości.

Dr hab. inż. Piotr Wężyk, dr inż. Marta Szostak, prof. dr hab. inż. Wojciech Krzaklewski, dr inż. Marek Pająk – Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Wykorzystanie danych ALS w procesie decyzyjnym wyboru kierunku rekultywacji na przykładzie obszarów PGE GiEK S.A. Oddział KWB Bełchatów.

Dipl. Ing. Michael Illing – LMBV

Rozwój i wprowadzanie do obrotu wybranych byłych ośrodków przemysłowych (z listy priorytetowej) wschodniemieckiego przemysłu węgla brunatnego na przykładzie Parku Przemysłowego Schwarze Pumpe oraz Środkowoniemieckiego Parku Przemysłowego Espenhain.

Mgr Monika Wosik – Cemex Polska sp. z o.o.

Kopalnie przywracane naturze i społeczeństwu – zagospodarowanie wyeksploatowanych wyrobisk w CEMEX Polska.

Mgr inż. Dariusz Teodorski, mgr inż. Roman Becker, mgr inż. Adam Zawiślan – KGHM Polska Miedź S.A., **mgr inż. arch. Marek Wiland** – Biuro Urbanistyczne Ecoland

Optymalizacja koncepcji rewitalizacji piaskowni – od intensywnego zagospodarowania sportowo-rekreacyjnego do przyrodniczego ze strefą wypoczynku.

Dr hab. inż. Anna Ostreża, mgr inż. Sylwia Cygan – AGH w Krakowie, **prof. dr hab. inż. arch. Krzysztof Lenartowicz, mgr inż. arch. Anna Szewczyk-Świątek, mgr inż. arch. Wojciech Świątek** – Politechnika Krakowska

Rewitalizacja wyrobisk po eksploatacji piasków i żwirów w subregionie tarnowskim. Wykreowanie atrakcyjnych miejsc wypoczynku i produktu turystycznego na bazie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

15:30 – 16:00 Dyskusja i podsumowanie obrad

16:00 – 19:00 Spotkania bilateralne, czas wolny

19:00 – 24:00 Uroczysta kolacja – bankiet

4.09.2014 – WYJAZD TERENOWY

7:30 Wyjazd do Kleczewa

11:00 **Sesja 4: REKULTYWACJA I REWITALIZACJA W PAK KWB KONIN**

prowadzący: prof. dr hab. inż. Zbigniew Kasztelewicz

Oficjalne rozpoczęcie i powitanie – Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kleczewie

Marek Wesołowski – Burmistrz Gminy i Miasta Kleczew

Katarzyna Muszkat – Prezes Zarządu ZE PAK

Stanisław Maciejewski – z-ca Burmistrza Gminy i Miasta Kleczew

Park Rekreacji i Aktywności Fizycznej na terenie Odkrywki Józwin IIA w Kleczewie.

Prof. dr hab. inż. Mirosława Gilewska, dr hab. inż. Krzysztof Otremba
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Osiągnięcia z zakresu rekultywacji rolnej w Konińsko-Tureckim Zagłębiu Węgla Brunatnego.

Prof. dr hab. inż. Zbigniew Kasztelewicz – AGH Kraków, **mgr inż. Lilla Szwed** – PAK KWB Adamów i Konin, **mgr inż. Arkadiusz Michalski**

Wykorzystanie wyrobisk poeksploatacyjnych jako zbiorników retencyjnych i rekreacyjnych w PAK KWB Adamów i Konin.

Objazd Odkrywek PAK KWB Konin

14:00 Obiad w Parku Rekreacji i Aktywności Fizycznej w Kleczewie

Ok. 15:00 Powrót do Kleczewa (godzina wyjazdu uzależniona od wizyty terenowej)

19:00 Kolacja

5.09.2014 – WYJAZD TERENOWY

9:00 Wyjazd do PGE GiEK S.A. Oddział KWB Bełchatów

Tomasz Szczepaniak, PGE GiEK S.A. Oddział KWB Bełchatów

Taras widokowy przy Odkrywce Szczerców.

Prof. dr hab. inż. Wojciech Krzaklewski, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Metody zalesiania zwałowisk oraz uzyskane efekty w PGE GiEK S.A. Oddział KWB Bełchatów – zwałowisko zewnętrzne przy O/Szczerców.

Tomasz Stolarczyk, Wójt Gminy Rząśnia

Plany związane z rewitalizacją zwałowiska zewnętrznego przy O/Szczerców.

Kawa i herbata w domku myśliwskim na Górze Kamieńskiej

Prof. dr hab. inż. Wojciech Krzaklewski, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Metody zalesiania zwałowisk oraz uzyskane efekty w PGE GiEK S.A. Oddział KWB Bełchatów – zwałowisko zewnętrzne przy O/Bełchatów.

Tomasz Szczepaniak, PGE GiEK S.A. Oddział KWB Bełchatów

Rekultywacja i rewitalizacja zwałowiska zewnętrznego przy O/Bełchatów dla funkcji rekreacyjnych (OSiR Góra Kamieńsk) i gospodarczych – historia koncepcji.

Bogdan Pawłowski, Burmistrz Kamieńska

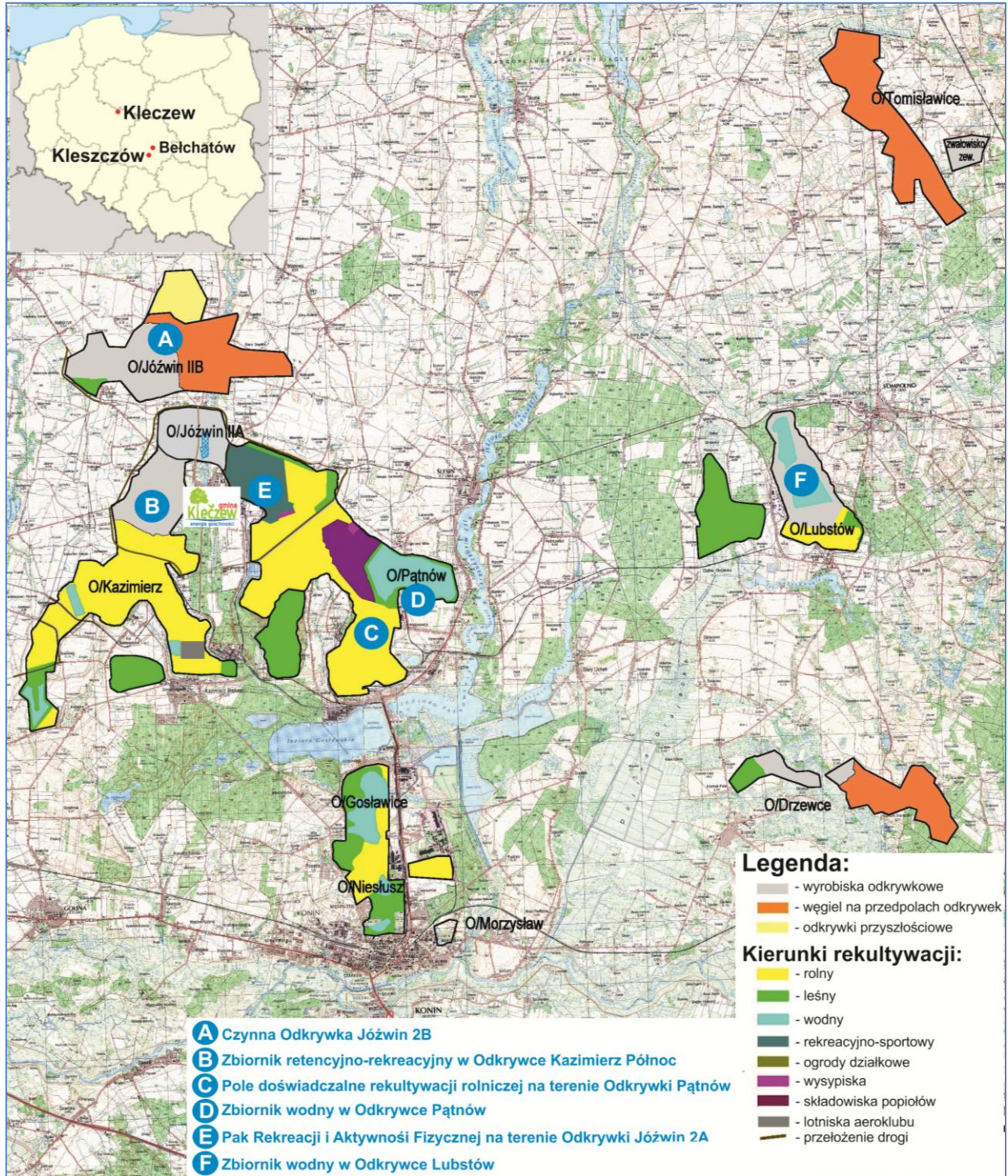
Wpływ OSiR Góra Kamieńsk na rozwój społeczno-gospodarczy oraz promocję gminy Kamieńsk.

13:30 Obiad na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji Góra Kamieńsk.

14:30 Zakończenie Forum i wyjazd do domu

WYJAZDY TERENOWE

KONIŃSKO-TURECKIE ZAGŁĘBIE WĘGLA BRUNATNEGO, 4.09.2014 R.

A. Czynna Odkrywka Józwin 2B – PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin

PAK KWB Konin składa się z trzech odkrywek: Józwin IIB, Drzewce i Tomisławice. Roczne wydobycie węgla w Odkrywce Józwin IIB wynosi ok. 5,5 mln ton (10–11 mln ton w PAK KWK Konin) zdejmując około 45 mln m³ nadkładu (60–70 mln m³ w PAK KWK Konin). Żywotność odkrywki Józwin IIB przewidziana jest do 2021 roku. Rekultywację zaplanowano w kierunkach rolnym, leśnym i wodnym.

B. Zbiornik retencyjno-rekreacyjny w Odkrywce Kazimierz Północ

Województwo wielkopolskie zaliczane jest do pierwszej grupy województw o niedoborach wód powierzchniowych, dlatego budowa nowych i rozbudowa istniejących już zbiorników retencyjnych jest działaniem o kluczowym znaczeniu dla ograniczenia zjawiska suszy i niedoborów wody. W obrębie tworzonych w wyrobiskach poeksploatacyjnych zbiorników wodnych wykonywane są nowe budowle melioracyjne (jazzy, przepusty, doprowadzalniki i odprowadzalniki) dla grawitacyjnego przerzutu wody.

Dzięki możliwości gromadzenia rezerw wody, każdy ze zbiorników może zostać wykorzystany jako element zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Zbiorniki włączane są do Programu Małej Retencji.

Jeziora poeksploatacyjne pełnią jednocześnie funkcje rekreacyjne i przyrodnicze.

C. Pole doświadczalne rekultywacji rolniczej Katedry Gleboznawstwa i Rekultywacji Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na terenie O/Pątnów

Dominującym kierunkiem rekultywacji w Kopalni Węgla Brunatnego Konin jest rekultywacja rolna. Wynika to z dużego udziału w wierzchniej warstwie zwałowisk gliny zwałowej zlodowacenia Warty – skały o korzystnych dla produkcji rolniczej właściwościach. W 1970 roku w Koninie powstała Stacja Doświadczalna Rekultywacji Terenów Pogórnich kierowana przez prof. dr hab. inż. Jana Bendera. Od 1991 roku prace kontynuowane są przez Katedrę Rekultywacji Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, obecnie pod kierownictwem prof. dr hab. inż. Mirosławy Gilewskiej. Wynikiem prowadzonych badań nad rekultywacją m.in. na terenie zwałowiska wewnętrznego Odkrywki Pątnów było opracowanie metody rekultywacji rolnej oraz metod obudowy biologicznej skarp zwałowisk. Koncepcja rekultywacji rolnej „Model PAN” opiera się na założeniu, że procesy glebotwórcze i kształtująca się produktywność nowo tworzonego agrosystemu są uzależnione od metody rekultywacji. Właściwości gruntów utworzone w wyniku działań naprawczych są korzystniejsze niż przed rozpoczęciem eksploatacji. Podczas prezentacji przedstawione zostanie pole doświadczalne Katedry Gleboznawstwa i Rekultywacji, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu terenie Odkrywki Pątnów.

Fot. K.Otremba

Fot. K.Otremba

D. Zbiornik wodny w Odkrywce Pątnów

Fot. Z.Kasztelewicz

poenergetycznych i komunalnych.

Zbiornik w Odkrywce Pątnów jest obecnie największym jeziorem powstałym w górnictwie węgla brunatnego. Zajmuje powierzchnię ok. 350 ha, a jego pojemność wynosi blisko 90 mln m³. Zbiornik zalewany jest od połowy 2001 roku przede wszystkim poprzez samoczynny dopływ z górotworu oraz dodatkowo wodami z odwodnienia czynnych odkrywek PAK KWB Konin. Odkrywka Pątnów wykorzystana została również na składowisko odpadów

E. Park Rekreacji i Aktywności Fizycznej na terenie Odkrywki Józwin 2A

W ramach porozumienia pomiędzy KWB Konin a Gminą Kleczew opracowano wspólną koncepcję rewitalizacji terenu Odkrywki Józwin IIA. Prace rekultywacyjne zostały przeprowadzone w kierunku umożliwiającym zagospodarowanie terenu dla funkcji sportowo-rekreacyjnych. Na części terenów wykonano rekultywację biologiczną.

Fot. Z.Kasztelewicz

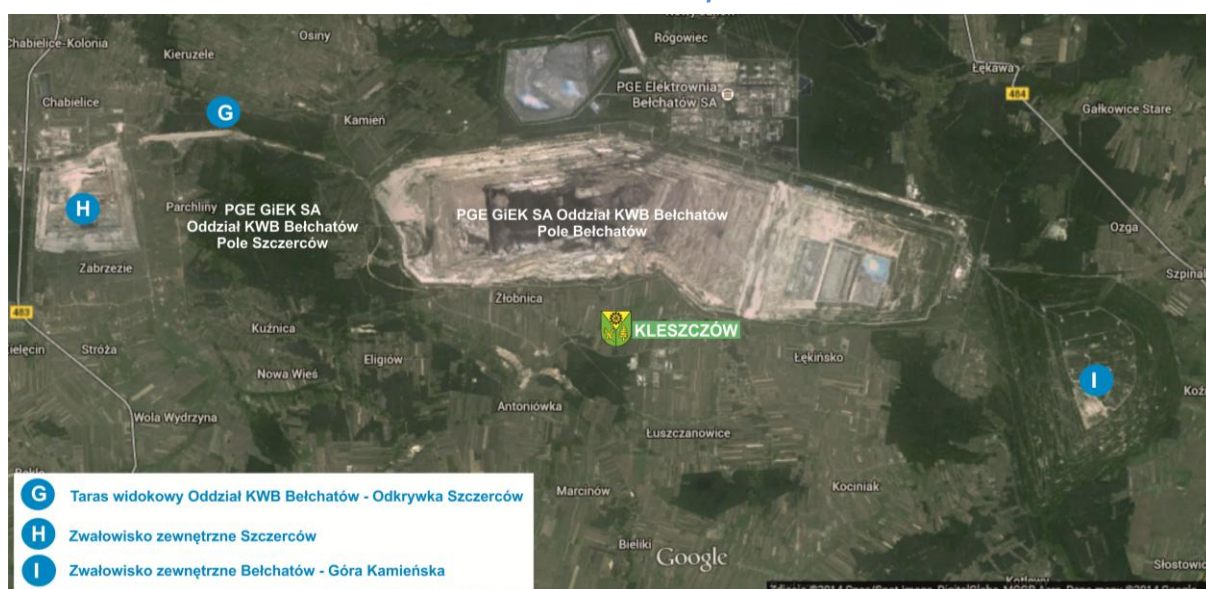
W latach 2010–2012 przy wsparciu środków UE gmina zrewitalizowała część terenów pogórnicznych wokół wyrobiska Józwin IIA dla celów rekreacyjnych i sportowych (ok. 40 ha, w tym ok. 9 stanowi zbiornik wodny). Utworzono m.in. kąpielisko, park linowy, plac zabaw, pomosty, amfiteatr, taras widokowy, ścieżki rowerowe i wiatę grillową. Planuje się wprowadzenie elementów o charakterze edukacyjnym i organizowanie „zielonych szkół”.

F. Zbiornik wodny w Odkrywce Lubstów

Eksploatacja węgla brunatnego w odkrywce Lubstów prowadzona była w latach 1982–2009. Obecnie jest w fazie rekultywacji w kierunku wodnym (rekreacyjnym) i leśnym. Napełnianie zbiornika odbywa się wodami infiltrującymi poprzez dno zbiornika oraz poprzez zasilanie wodami z rzeki Noteć. Docelowa powierzchnia lustra wody wyniesie ok. 480 ha.

PGE GIĘK S.A. ODDZIAŁ KWB BĘŁCHATÓW, 5.09.2014 R.

G. Taras widokowy Oddział KWB Bełchatów - Odkrywka Szczerców

PGE GiEK S.A. Oddział KWB Bełchatów jest największą kopalnią węgla brunatnego w Polsce i jedną z większych w Europie. Rocznie eksploatuje się (z Pola Bełchatów i Pola Szczerców) około 38 mln ton węgla, co stanowi 60% krajowego wydobycia.

Fot. A. Ostrega

Perspektywa eksploatacji sięga roku 2019 w przypadku Pola Bełchatów oraz roku 2038 w przypadku Pola Szczerców. Główne kierunki rekultywacji ustalone i sukcesywnie realizowane to leśny, wodny, sportowo-rekreacyjny i gospodarczy. W obrębie Odkrywek zlokalizowane są tarasy widokowe, z których podziwiać można panoramę wyrobisk w trakcie eksploatacji. Stanowią one dużą atrakcję dla lokalnych społeczności.

H. Zwałowisko zewnętrzne Odkrywki Szczerców

Na zwałowisku składowany jest nadkład z Odkrywki Szczerców. Zwałowanie prowadzone będzie do roku 2014, kiedy to zwałowisko osiągnie docelowe parametry (powierzchnia stopy zwałowiska: 1 121 ha, wysokość zwałowiska: 160 m, kubatura zwałowiska: 907 mln m³). Zwałowisko planuje się zrekultywować dla funkcji leśnych i rekreacyjno-sportowych m.in. stok narciarski.

I. Zwałowisko zewnętrzne Odkrywki Bełchatów – Góra Kamińska

Na zwałowisku zewnętrznym Pola Bełchatów przeprowadzono rekultywację w kierunku leśnym oraz specjalnym: sportowo-rekreacyjnym i gospodarczym. Od 1999 roku zwałowisko zwane jest oficjalnie Górą Kamińską. Powierzchnia jaką zajmują tereny leśne wynosi 1516 ha. W ramach wizyty terenowej przedstawione zostaną efekty zastosowania różnych metod zalesiania zwałowiska, między innymi: oryginalną metodą połączenia zadarnienia (za pomocą awiohydroobsiewu) z wysadzeniem wielogatunkowego zestawu drzew i krzewów (patent 152150), czy wielogatunkowe zalesienia metodą biodynamiczną.

Pokazane zostaną również efekty rewitalizacji zwałowiska dla funkcji sportowo-rekreacyjnych wraz z wyciągiem narciarskim, punktami widokowymi, ścieżkami rowerowymi, torem saneczkowym oraz obiektami zabawowymi dla dzieci. Obiekt wyposażony jest w zaplecze socjalne i bazę gastronomiczną. Na wierzcholinie zlokalizowana została farma 15 wiatraków, a na zachodnim zboczu domek myśliwski oraz lotnisko.

